

ЛИСТ ЕЛЕКТРОМРЕЖЕ СРБИЈЕ ГОДИНА 5 БРОЈ 37 НОВЕМБАР 2009.

**Нова систематизација:
рационализација од врха**

**Представљена интерна
ревизија ЈП EMC**

Усвојена информација о пословању

Очекује се позитиван финансијски резултат на крају године.
- Гради се нови 400-киловолтни дупли далековод Србија Румунија, припреме у пуном јеку. - Нова ДВ траса спона западног и источног енергетског блока

Седница Управног одбора ЈП EMC у Бору

Надзорни и Управни одбор одржали су 14. редовне седнице крајем октобра. Надзорни одбор у Београду, а Управни дан касније у Погону преноса Бор. **Јован Ећимовић**, извршни директор за ЕФС послове информисао је чланове, како Надзорног, тако и Управног одбора о пословања у ЈП Електромрежа Србије за првих девет месеци ове године при чему је истакао да је пословање Предузећа у планираним оквирима за ову годину и да је на приближном нивоу као и прошле године, као и то да се на крају године очекује позитиван салдо у укупном пословању Компаније. Наравно, ова година је специфична због укупне гло-

балне кризе. Смањена је индустријска производња, у окружењу на тржишту електричне енергије опала је потражња за тим енергентом, смањене су прекограничне алокације и транзит електричне енергије, а имамо и неповољан курс динара и евра. Приходи од основне делатности су на висини планираних, побољшана су фактурисања за пренету енергију привредним друштвима за дистрибуцију електричне енергије. Пристигле су камате по програму репрограма сопствених потраживања. Укупан приход порастао је три посто и биће реална основа за израду наредног Плана пословања за 2010. годину. Укупни трошкови су

такође у оквирима планираних, при чему су максимално поштоване препоруке државних институција. Смањена су издвајања за презентације, спонзорства, донације, дневнице. Строго се примењује законска регулатива приликом јавних набавки, трошкова одржавања или инвестиционих средстава у току.

Поред свих проблема са којима је суочена читава држава, ЈП EMC све обавезе према држави измирује у року и на време, а тако је и у процесима девизног пословања.

На план пословања на крају године утицаће и коначно постигнут договор и потписани Уговор са ЈП ЕПС ПД Југоисток д.о.о. Ниш и наплати наших неплаћених потраживања, а која су се протезала више година уназад. За очекивање је да оставарена укупна добит ЈП EMC буде на нивоу прошлогодишње, под условом да у наредних пар месеци не буде већих финансијских турбуленција на домаћем и страном финансијском тржишту, као и о евентуалним препорукама ММФ-а.

Председник EMC **Милован Андрић** инсистирао је на могућности расподеле дела преостале добити из прошле године за запослене, као и то да се у писаним захтевима и разговорима са ресорним министарствима о расподели преостале остварене добити није требало "везати" с јубиларним наградама, а које нису исплаћене, иако су поједина јавна предузећа, која нису ликвидна за разлику од ЈП EMC, то већ урадила. У дискусији су учествовали **Видоје Јевремовић**, председник УО, и др **Милош Миланковић**, генерални директор ЈП EMC. Став је да Управни одбор и менаџмент немају ништа против захтева Синдиката. Тражи се најповољнији тренутак да се то реализује, уз констатацију да се ЈП

за првих девет месеци

EMC треба понашати у складу са препорукама Владе Републике Србије, те да сви требамо подједнако поднети терет кризног периода. Предлог је да се формира тим који ће још једном о овим питањима разговарати са надлежним институцијама.

Марина Томовић, директор Центра за људске ресурсе, **Милован Андрић**, **Видоје Јевремовић** и **Зоран Гавански**, извршни директор за правне и послове људских ресурса, дискутовали су на тему пренамене службених станова који се налазе уз 110-киловолтне објекте. Речено је да је у Предужеће стигла Уредба Владе Србије, те да се сви послови по том питању требају решавати у складу са Уредбом, и поред настојања у досадашњим покушајима и коначног дефинисања наменских станова нико од садашњих корисника не остане оштећен. Наравно и да треба водити водити рачуна да се у наредном периоду избегну евентуални могући судски спорови. Део станова није споран како је истакнуто. Спорни су они који се налазе у Београду и Нишу.

Сандра Петровић, заменик генералног директора, информисала је Управни одбор о промени руководиоца и појединих чланова ПИУ тима за имплементацију ЕИБ – Ц пакета, до којих је дошло услед примене нове систематизације и реорганизације, како би се делом и млађи запослени укључили у овај значајан кредитно-инвестициони пројекат. **Драган Балкоски**, координатор за прикључење у Центру за управљање, поднео је исцрпну информацију о студији изводљивости за изградњу новог дуплог 400-киловолтног далековода између Србије и Румуније, као и активностима које се требају спровести у наредном периоду, а како би се пројекат ДВ трасе ТС Панче-

во 2 до Решице реализовао у наредне три године и самим тим чинио нову интерконективну везу између западног и источног енергетског блока.

Прихваћена је и информација о продаји, отуђењу оштећеног старог трансформатора са ТС Аранђеловац старије генерације снаге 20/20/6,67 MVA, а информацију је поднео **Јован Тодорић**, директор Погона преноса Ваљево. Такође је прихваћена и усвојена информација **Љиље Николић**, једног од руководиоца службе у Сектору Инвестиције, о продаји демонтиране оштећене опреме са енергетских трансформатора 250, 63 и 60 MVA, а налазе се у фабрици АБС Милел.

Далибор Миланковић, руководилац Службе за правне послове поднео је опширну информацију о исплати накнада за експро-

присану непокретност (откуп земљишта) за једно стубно место на прелазу Саве у Засавици, како би се коначно реализовао пројекат 110-киловолтног далековода ТС Сремска Митровица 2 до Богатића и коначно решио проблем у напајању тог дела, а посебно Мачванске Митровице, Богатића и Шапца. **Ненад Луцић** образложио је више тачака за расходе и отписе које су и прихваћене.

На крају седнице **др Милош Миланковић**, је рекао да је недавно усвојена нова систематизација радних места у ЈП EMC. У појединим деловима дошло је до смањења појединих руководећих места, формиран су нови организациони нивои, а неки од постојећих прешли су у друге надлежне службе и секторе. Смањен је број директора. Сама ситематизација треба да ступи на снагу 1. јануара идуће године. Очекује се, како је речено, већа одговорност и ангажованост свих запослених у свом домену, без обзира који се послови обављају. Тако да ће ЈП EMC убудуће пословати по новим савременим принципима.

М. Вукас

Именовани извршни директори и саветници

На основу Статута ЈП EMC и то члана 37. генерални директор ЈП Електромрежа Србије донео је Правилник о измени и допуни Правилника о организацији и систематизацији послова у Предузећу.

Према члану 1. постојећег Правилника донетог 23.октобра 2006. године под бројем 12532, дошло је до измене на појединим радним местима у организационом делу Пословодство ЈП EMC.

На радно место извршног директора за пренос електричне енергије постављен је **мр Гојко Дотлић**, **Милош Младеновић** именован је на послове извршног директора за управљање и тржиште, **Зоран Гавански** обављаће послове извршног директора за правне и послове људских ресурса, **Јован Ећимовић** распоређен је на радно место извршног директора за економско финансијске послове. Извршни директор за инвестиције је **Владимир Миланков**.

На послове саветник генералног директора за инвестиције распоређен је **Горан Јакшић**, док ће **др Драгослав Перић** убудуће радити на пословима саветника генералног директора за развој.

М. В.

ПОГОН ПРЕНОСА КРУШЕВАЦ

Нов трафо на ТС Јагодина 4

СТРАНА 6

ПОСЛОВНА ПОЛИТИКА

Ревизија законска обавеза

СТРАНА 7

САЈМОВИ ЕНЕРГЕТИКЕ
И ЕКОЛОГИЈЕ

У наредном периоду велики инвестициони захвати

СТРАНЕ 8-9

ПРЕДСТАВЉЕНА БИОРЕМЕДИЈАЦИЈА

Презентирана нова технологија у преносу

СТРАНА 11

СЕКТОРСКА ИНТЕГРАЦИЈА ЗАПАДНОГ БАЛКАНА У ЕУ

Србија на вратима Европе

СТРАНА 13

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Србија и ММФ постигли споразум о коришћењу кредита

СТРАНА 14

РЕШАВАЊЕ СОДИЈАЛНИХ ПОСЛЕДИЦА ОТВАРАЊА ЕНЕРГЕТСКОГ ТРЖИШТА

СТРАНА 15

МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Србија и Италија потписују енергетски споразум

СТРАНА 17

УНАПРЕЂЕЊЕ СТРУКЕ

Радојле Радетић одбранио докторску тезу

СТРАНЕ 18-19

СИНДИКАЛНЕ АКТИВНОСТИ

Спортски сусрет припадних друштава и ЈП EMC

СТРАНЕ 20-21

КАКО ТО РАДЕ ДРУГИ

“Осветли свој живот”

СТРАНА 23

издаје ЈП EMC
Београд, Кнеза Милоша 11

www.ems.co.yu

генерални директор:
др Милош Миланковић

главни и одговорни уредник:
Предраг Батинић

уређивачки одбор:
Мр Драган Балкоски, председник
Мр Радмило Иванковић
Радомир Рибић
Милдан Вујичић
Предраг Батинић

редакција:
Мирослав Вукас
Милдан Вујичић
Александар Опачић

телефон:
(011) 3243 081

припрема и штампа:
ПЛАНЕТА ПРИНТ

predrag.batinic@ems.rs

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658 (497.11) (085.3)

EMC: Електромрежа Србије: лист
Електромреже Србије / главни уредник Предраг
Батинић. – Год. 1, бр. 1 (септембар 2005) -
. - Београд (Кнеза Милоша 11): ЈП EMC
2005 – (Београд: МСТ „Гајић“). - 30 cm
Месечно. - Наставак публикације
Електроисток

ISSN 1452 - 3817 = EMC.
Електромрежа Србије

COBISS.SR - ID 128361740

У ЈАВНОМ ПРЕДУЗЕЋУ ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ

Рационализација од врха

Новим Правилником о организацији и систематизацији послова у ЕМС-у број директора смањен - уместо 43 биће их 20

Већ у првом интервјуу за лист ЕМС др Милош Миланковић, генерални директор Предузећа, најавио је модернизацију компаније и, имплецирало је, неопходну и извесну нову систематизацију којој је циљ ефикасније обављање послова. **Др Драгослав Перић**, саветник генералног директора, формирао је тим и у првом разговору најавио нам да је идеја систематизације што функционалније коришћење кадрова и капацитета.

Дакле, у Електромрежи Србије усвојен је нов Правилник о организацији и систематизацији послова. Новим Правилником предвиђено је да се у том Предузећу, уместо досадашњих 43, број директора смањи за више од 50 посто. И број организационих јединица, односно, делова смањен је за више од 40 посто.

Новим Правилником о организацији и систематизацији постижу се три врло важна ефекта. Прво, Електромрежа Србије разумљива је и по делатностима, и

по нивоима управљања, али и територијално јер ради на подручју целе Републике. Уједначавање процедура убрзава рад и смањује трошкове. Друго, смањење броја организационих делова и руководећег кадра такође смањује трошкове пословања. Појединачно и смањено вертикално организовање у тој компанији обезбедиће и брже обављање послова, што је, дакле, такође значајна уштеда.

Треће, млади, новозапослени кадрови проћи ће јединствену обуку и тако упознати цело Предузеће. Сходно томе, задужени за људске ресурсе лакше ће распоређивати младе кадрове на послове, који највише погодују њиховим склоностима, и то је један од начина подстицања покретљивости запослених унутар Предузећа.

Веома је важно да је десетомесечни рад Комисије био сасвим транспарентан и анализиран у јавним расправама у деловима компаније.

Нов Правилник јасно утврђује одго-

ворност запослених, почевши од извршних директора. Сви степени стручне спреме усклађени су са Законом о високом образовању и с ранијим законима, а, пошто су уведени рангови радних места и послова, подједнако сложени послови једнако ће се вредновати у свакој организационој јединици. Уобличени су механизми координације – савети, колегијуми и стручни тимови, а циљ је да омогуће успешно окончавање послова које заједнички обавља више организационих јединица.

Петочлана Комисија, на чијем је челу био **др Драгослав Перић**, развила је систем шифрирања организационих јединица и радних места, али и методологију како би се постепено и лакше прешло на нову организацију и систематизацију. И на крају, али никако последње; уз оправдану претпоставку да ће нова систематизација да буде успешна, Комисија је ЕМС-у обезбедила значајну уштеду. Било који екстерни тим тражио би ЕМС-у десетине, па и стотине хиљада евра за пројекат нове систематизације.

Предраг Батинић

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР, Заменик генералног директора

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОРИ, Помоћници извршних директора, Саветници

ДИРЕКЦИЈА ЗА ПРЕНОС ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ		ДИРЕКЦИЈА ЗА УПРАВЉАЊЕ ПРЕНΟΣНИМ СИСТЕМОМ		ДИРЕКЦИЈА ЗА ПОСЛОВЕ ТРЖИШТА ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ		КАБ: Кабинет		ИНР: Интерна ревизија		ТКУ: Пројекат		Телекомуникационе услуге	
ТЕХ: Погон за техничку подршку преносном систему "Техника"		ОУП: Сектор за оперативно управљање преносним системом		РАТ: Сектор за развој и администрацију тржишта електричне енергије		ИНВ: Центар за инвестиције		КОМ: Центар за комерцијалне послове		ЕФП: Центар за економско-финансијске послове		ИНС: Центар за информационе системе	
ПВГ: Погон подручја преносног система "Београд"		РДЦ: Сектор за регионално управљање преносним системом		ЕФП11		КОМ10		ЕФП110		ИНС10		ПВП10	
ПВО: Погон подручја преносног система "Бор"		ПАП: Сектор за планирање и анализу преносног система		ЕФП12		КОМ20		ЕФП120		ИНС20		ПВП20	
ПВА: Погон подручја преносног система "Валјево"		АПР: Сектор за администрацију програма рада		ЕФП13		КОМ30		ЕФП130		ИНС30		ПВП30	
ПКШ: Погон подручја преносног система "Крушевац"		ОЕЕ: Сектор за обрачуна електричне енергије		ЕФП14		КОМ01		ЕФП140		ИНС01		ПВП01	
ПНС: Погон подручја преносног система "Нови Сад"		РАТ: Сектор за развој и администрацију тржишта електричне енергије		ЕФП15		КОМ01		ЕФП150		ИНС01		ПВП01	
ПОБ: Погон подручја преносног система "Обилић"		РАТ10		ЕФП16		КОМ01		ЕФП160		ИНС01		ПВП01	
ПОБ01		РАТ20		ЕФП17		КОМ01		ЕФП170		ИНС01		ПВП01	
ПОБ02		РАТ20		ЕФП18		КОМ01		ЕФП180		ИНС01		ПВП01	
ПОБ03		РАТ20		ЕФП19		КОМ01		ЕФП190		ИНС01		ПВП01	
ПОБ04		РАТ20		ЕФП20		КОМ01		ЕФП200		ИНС01		ПВП01	
ПОБ05		РАТ20		ЕФП21		КОМ01		ЕФП210		ИНС01		ПВП01	
ПОБ06		РАТ20		ЕФП22		КОМ01		ЕФП220		ИНС01		ПВП01	
ПОБ07		РАТ20		ЕФП23		КОМ01		ЕФП230		ИНС01		ПВП01	
ПОБ08		РАТ20		ЕФП24		КОМ01		ЕФП240		ИНС01		ПВП01	
ПОБ09		РАТ20		ЕФП25		КОМ01		ЕФП250		ИНС01		ПВП01	
ПОБ10		РАТ20		ЕФП26		КОМ01		ЕФП260		ИНС01		ПВП01	
ПОБ11		РАТ20		ЕФП27		КОМ01		ЕФП270		ИНС01		ПВП01	
ПОБ12		РАТ20		ЕФП28		КОМ01		ЕФП280		ИНС01		ПВП01	
ПОБ13		РАТ20		ЕФП29		КОМ01		ЕФП290		ИНС01		ПВП01	
ПОБ14		РАТ20		ЕФП30		КОМ01		ЕФП300		ИНС01		ПВП01	
ПОБ15		РАТ20		ЕФП31		КОМ01		ЕФП310		ИНС01		ПВП01	
ПОБ16		РАТ20		ЕФП32		КОМ01		ЕФП320		ИНС01		ПВП01	
ПОБ17		РАТ20		ЕФП33		КОМ01		ЕФП330		ИНС01		ПВП01	
ПОБ18		РАТ20		ЕФП34		КОМ01		ЕФП340		ИНС01		ПВП01	
ПОБ19		РАТ20		ЕФП35		КОМ01		ЕФП350		ИНС01		ПВП01	
ПОБ20		РАТ20		ЕФП36		КОМ01		ЕФП360		ИНС01		ПВП01	
ПОБ21		РАТ20		ЕФП37		КОМ01		ЕФП370		ИНС01		ПВП01	
ПОБ22		РАТ20		ЕФП38		КОМ01		ЕФП380		ИНС01		ПВП01	
ПОБ23		РАТ20		ЕФП39		КОМ01		ЕФП390		ИНС01		ПВП01	
ПОБ24		РАТ20		ЕФП40		КОМ01		ЕФП400		ИНС01		ПВП01	
ПОБ25		РАТ20		ЕФП41		КОМ01		ЕФП410		ИНС01		ПВП01	
ПОБ26		РАТ20		ЕФП42		КОМ01		ЕФП420		ИНС01		ПВП01	
ПОБ27		РАТ20		ЕФП43		КОМ01		ЕФП430		ИНС01		ПВП01	
ПОБ28		РАТ20		ЕФП44		КОМ01		ЕФП440		ИНС01		ПВП01	
ПОБ29		РАТ20		ЕФП45		КОМ01		ЕФП450		ИНС01		ПВП01	
ПОБ30		РАТ20		ЕФП46		КОМ01		ЕФП460		ИНС01		ПВП01	
ПОБ31		РАТ20		ЕФП47		КОМ01		ЕФП470		ИНС01		ПВП01	
ПОБ32		РАТ20		ЕФП48		КОМ01		ЕФП480		ИНС01		ПВП01	
ПОБ33		РАТ20		ЕФП49		КОМ01		ЕФП490		ИНС01		ПВП01	
ПОБ34		РАТ20		ЕФП50		КОМ01		ЕФП500		ИНС01		ПВП01	
ПОБ35		РАТ20		ЕФП51		КОМ01		ЕФП510		ИНС01		ПВП01	
ПОБ36		РАТ20		ЕФП52		КОМ01		ЕФП520		ИНС01		ПВП01	
ПОБ37		РАТ20		ЕФП53		КОМ01		ЕФП530		ИНС01		ПВП01	
ПОБ38		РАТ20		ЕФП54		КОМ01		ЕФП540		ИНС01		ПВП01	
ПОБ39		РАТ20		ЕФП55		КОМ01		ЕФП550		ИНС01		ПВП01	
ПОБ40		РАТ20		ЕФП56		КОМ01		ЕФП560		ИНС01		ПВП01	
ПОБ41		РАТ20		ЕФП57		КОМ01		ЕФП570		ИНС01		ПВП01	
ПОБ42		РАТ20		ЕФП58		КОМ01		ЕФП580		ИНС01		ПВП01	
ПОБ43		РАТ20		ЕФП59		КОМ01		ЕФП590		ИНС01		ПВП01	
ПОБ44		РАТ20		ЕФП60		КОМ01		ЕФП600		ИНС01		ПВП01	
ПОБ45		РАТ20		ЕФП61		КОМ01		ЕФП610		ИНС01		ПВП01	
ПОБ46		РАТ20		ЕФП62		КОМ01		ЕФП620		ИНС01		ПВП01	
ПОБ47		РАТ20		ЕФП63		КОМ01		ЕФП630		ИНС01		ПВП01	
ПОБ48		РАТ20		ЕФП64		КОМ01		ЕФП640		ИНС01		ПВП01	
ПОБ49		РАТ20		ЕФП65		КОМ01		ЕФП650		ИНС01		ПВП01	
ПОБ50		РАТ20		ЕФП66		КОМ01		ЕФП660		ИНС01		ПВП01	
ПОБ51		РАТ20		ЕФП67		КОМ01		ЕФП670		ИНС01		ПВП01	
ПОБ52		РАТ20		ЕФП68		КОМ01		ЕФП680		ИНС01		ПВП01	
ПОБ53		РАТ20		ЕФП69		КОМ01		ЕФП690		ИНС01		ПВП01	
ПОБ54		РАТ20		ЕФП70		КОМ01		ЕФП700		ИНС01		ПВП01	
ПОБ55		РАТ20		ЕФП71		КОМ01		ЕФП710		ИНС01		ПВП01	
ПОБ56		РАТ20		ЕФП72		КОМ01		ЕФП720		ИНС01		ПВП01	
ПОБ57		РАТ20		ЕФП73		КОМ01		ЕФП730		ИНС01		ПВП01	
ПОБ58		РАТ20		ЕФП74		КОМ01		ЕФП740		ИНС01		ПВП01	
ПОБ59		РАТ20		ЕФП75		КОМ01		ЕФП750		ИНС01		ПВП01	
ПОБ60		РАТ20		ЕФП76		КОМ01		ЕФП760		ИНС01		ПВП01	
ПОБ61		РАТ20		ЕФП77		КОМ01		ЕФП770		ИНС01		ПВП01	
ПОБ62		РАТ20		ЕФП78		КОМ01		ЕФП780		ИНС01		ПВП01	
ПОБ63		РАТ20		ЕФП79		КОМ01		ЕФП790		ИНС01		ПВП01	
ПОБ64		РАТ20		ЕФП80		КОМ01		ЕФП800		ИНС01		ПВП01	
ПОБ65		РАТ20		ЕФП81		КОМ01		ЕФП810		ИНС01		ПВП01	
ПОБ66		РАТ20		ЕФП82		КОМ01		ЕФП820		ИНС01		ПВП01	
ПОБ67		РАТ20		ЕФП83		КОМ01		ЕФП830		ИНС01		ПВП01	
ПОБ68		РАТ20		ЕФП84		КОМ01		ЕФП840		ИНС01		ПВП01	
ПОБ69		РАТ20		ЕФП85		КОМ01		ЕФП850		ИНС01		ПВП01	
ПОБ70		РАТ20		ЕФП86		КОМ01		ЕФП860		ИНС01		ПВП01	
ПОБ71		РАТ20		ЕФП87		КОМ01		ЕФП870		ИНС01		ПВП01	
ПОБ72		РАТ20		ЕФП88		КОМ01		ЕФП880		ИНС01		ПВП01	
ПОБ73		РАТ20		ЕФП89		КОМ01		ЕФП890		ИНС01		ПВП01	
ПОБ74		РАТ20		ЕФП90		КОМ01		ЕФП900		ИНС01		ПВП01	
ПОБ75		РАТ20		ЕФП91		КОМ01		ЕФП910		ИНС01		ПВП01	
ПОБ76		РАТ20		ЕФП92		КОМ01		ЕФП920		ИНС01		ПВП01	
ПОБ77		РАТ20		ЕФП93		КОМ01		ЕФП930		ИНС01		ПВП01	
ПОБ78		РАТ20		ЕФП94		КОМ01		ЕФП940		ИНС01		ПВП01	
ПОБ79		РАТ20		ЕФП95		КОМ01		ЕФП950		ИНС01		ПВП01	
ПОБ80		РАТ20		ЕФП96		КОМ01		ЕФП960		ИНС01		ПВП01	
ПОБ81		РАТ20		ЕФП97		КОМ01		ЕФП970		ИНС01		ПВП01	
ПОБ82		РАТ20		ЕФП98		КОМ01		ЕФП980		ИНС01		ПВП01	
ПОБ83		РАТ20		ЕФП99		КОМ01		ЕФП990		ИНС01		ПВП01	
ПОБ84		РАТ20		ЕФП100		КОМ01		ЕФП1000		ИНС01		ПВП01	

ИЗ ПОГОНА И ЦЕНТАРА

ПОГОН ПРЕНОСА КРУШЕВАЦ

Нов трафо на ТС Јагодина 4

На Трафостаницу Јагодина 4, крајем октобра, допремљен је нов 400-киловолтни трансформатор, снаге 300 MVA, истоветних карактеристика као и трансформатор који је недавно стигао на ТС Лесковац 2.

Тај трансформатор у Јагодини

је само ускладиштен и намена му је да буде тако преко потребна резерва за цео преносни систем. Произвођач је, баш као и „лесковачког“, такође Сименс Кончар. У тренутку кад нам енергетски трансформатори великих снага озбиљно недостају (а недостају већ гото-

во деценијама) и кад су у целој Европи дефицитаран производ, тај је права благодет за Електромережу Србије.

Трансформатор је транспортовало предузеће Бора Кечић из Београда.

П. Б.

ОДРЖАВАЊЕ И РЕМОНТИ У ПРВИХ 10 МЕСЕЦИ

Техничка реализација 99 посто

Према подацима из Сектора Техника за период од 10 месеци у овој години, радови на одржавању и ремонтима преносних објеката ЈП EMC по свим Погонима преноса реализовани су са 99 посто.

Применом програма MS - Project 2000, дошло се до следећих показатеља. Планирано је било да се ради на укупно 316 далеководу на сва три преносна односа и управо је тај план је у потпуности реализован.

Од радова на 171 трансформатору послови су завршени на 168 или процентуално 98 одсто. Дакле укупно процентуално посматрано, добијемо горње поменути проценат.

У финансијском смислу посматрано од укупно планираних средстава реализовано је до сада 50,7 посто.

М. В.

ПРЕДСТАВЉЕНА ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА ЈП EMC

Ревизија законска обавеза

Поштују се међународни прописи. ЈП EMC лидер у држави који званично примењује функцију Интерне ревизије. - Циљ ефикасније функционисање Компаније и управљање целокупном имовином

Са циљем да се део запослених са којима ће Интерна ревизија у наредном периоду ближе сарађивати, 04. новембра одржана је презентација тог Организационог дела Предузећа. Презентацији су присуствовали запослени из свих организационих делова ЈП EMC.

Оливера Радовић, руководилац Службе Интерне ревизије у првом делу презентације говорила је о значају месту и улози Интерне ревизије која је обавезна да се примењује у разним областима, па тако и у јавним предузећима по свим међународним прописима, а то је један од услова прописаних од стране ЕУ са циљем да се Србија још више приближи њеном чланству. Данас се Интерна ревизија примењује махом у страном банкарском систему, који егзистира у држави, као и у осигуравајућим друштвима. Јавно предузеће Електромрежа Србије је лидер у Републици, у којем је Интерна ревизија заживеле матра 2008. године. Интерна финансијска контрола у јавном сектору је термин и концепт, који је установила Европска комисија да се транзиционим земљама омогући лакше разумевање и примена развијених ефеката интерне контроле. Зато је у Србији постављен законски основ за примену Интерне ревизије, који се темељи на Закону о буџетском систему, Правилнику о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање и функционисање система финансијског управљања и контроле у јавном сектору, за тим Правилником о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору, самим тим ту је и Стратегија развоја интерне ревизије финансијске контроле у јавном сектору у Републици Србији.

Из тог произилазе и чиниоци система Интерне финансијске контроле у јавном сектору; финансиско управљање и контрола, Интерна ревизија и Централна јединица за хармонизацију која се налази при Министарству финансија. У том оквиру су и обавезе, улога и одговорности, како руководиоца, тако и интерних ревизора.

У ЈП EMC Интерна ревизија је заживела, како је речено у марту прошле године. Системтизована је тако да је ди-

ректно одговорна Генералном директору и има саветодавну улогу. Поред руководиоца, чине је још троје запослених, а планирано је да се прошири са још неколицином запослених из Предузећа у првом реду електро инжењерима, пошто поред финансијске контроле прва у Србији обавља и техничку ревизију. У ЈП EMC Интерна ревизија обавља се у складу са Међународним стандардима и прописима по којима је уређена интерна ревизија у Републици Србији. Рад се

то да је Погон преноса Београд први испоштовао препоруке и у сарадњи са Службом и урадио нови Правилник о управљању демонтираном опремом и отпадним материјама са циљем заштите животне средине, чији би пример требали следети и остали погони. До краја године планира на је и ревизија Система осигурања имовине и лица. Истакнуто је и то да је једна од улога Ревизије, ефикасније, савременије управљање целокупном имовином у чијем процесу учествују сви запослени, наравно сваки у свом домену делокруга рада. Дакле, Интерна ревизија даје препоруке, смернице, предлоге, прави извештаје,... и остаје отворена за све запослене, а посебно за руководни ниво, да са својим идеја-

темељи на Повељи интерне ревизије верификоване од стране генералног директора и руководиоца службе.

Из Повеље произилази још једно тело неопходно за успешно функционисање - Ревизорски одбор, на чијем врху се налази заменик генералног директора са руководећим тимом. У Предузећу Интерна ревизија до сада је обавила две огледне ревизије у 2008. године и то Служби за јавне набавке, и Сектору Техника обишли све погоне преноса. Том приликом указали су на поједине недоследности, дали препоруке, упутства, савете и смернице да се нелогичности у појединим пословним процесима коригују са циљем што ефикаснијег функционисања ЈП EMC.

У 2009. години, завршили су ревизију Интерног финансијског извештавања, Система инвестиционих набавки ЈП EMC, као и ревизију магацинског пословања. Тренутно се ради ревизија Система одржавања далековода у ЈП EMC – Техничка ревизија. Посебно је истакну-

ма, предлозима, смерницама омогуће што боље функционисање ЈП EMC. Подаци до којих се дође у процесу ревизије поштујући Кодекс, норме, рокове, контролу, услове рада... сматрају се тајним подацима и упртаво због тог је термин Интерна, за разлику од Екстерне ревизије, која из законског окружења има право увида у пословање Компаније.

До сада је Служба интерне ревизије наишла веома велико разумевање и изузетну сарадњу са запосленима, а то се очекује и у будуће.

Сандра Петровић, заменик генералног директора ЈП EMC и председник Ревизорског одбора, истакла је да се Служба досада показала изузетно добро и квалитетно у процесу рада и извештавања Менаџмента ЈП EMC и као таква проследила низ значајних и квалитетних информација вема битних за свеукупно функционисање Јавног предузећа Електромрежа Србије. што ће чинити и у будућим пословним активностима.

М. Вукас

ДУЛИЋ И МРАКИЋ ОТВОРИЛИ МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ

У наредном периоду велики инвестициони захвати

Циљ је створити здраву и чисту животну средину

Оливер Дулић, министар за екологију и просторно планирање, и Душан Мракић, државни секретар у Министарству рударства и енергетике, отворили су овогодишњи Пети међународни сајам заштите животне средине и енергетике, који се недавно одржао у Београду.

Том приликом истакнуто је, да испред целокупне привреде без об-

зира на глобалну кризу, у наредном периоду стоје веома захтевни инвестициони захвати, а посебно у енергетском сектору где ће градити нови производни и преносни капацитети, када је реч о електричној енергији, нафти а посебно гасу. Пре свега мисли се на ревитализацију ХЕ Ђердап 1, изградња Колубаре Б, нове Топлане енергане у Новом Саду, из-

градња Јужног тока гасовода кроз Србију, проширење капацитета за складиште гаса Банатски Двор, као и друге инвестиције. Инвеститори, приликом реализације инвестиционих пројеката, требају да што више упосле домаће компаније.

Наравно, да у тим случајевима, као и у случајевима експлоатације садашњих производних енергетских капацитета требају се строго придржавати прописи међународних стандарда, а посебно заштите животне средине, јер је то од један од захтева прикључењу европској унији. За сада је Србија у том правцу учинила много пример је изградња фабрике за рециклажу у Ужицу, затим планско уклањање дивљих депонија у околини већих урбаних центара. Циљ је створити чисту здраву животну средину, затим произвести зелену енергију (обновљиви извори) и покренути поступке примене нове тз. зелене економије. У наредном периоду се очекује још снажнији подухвати у овим областима, када је реч о прикључењу Србије ЕУ, речено је на свечаном отварању овогодишње сајамске манифестације.

М. Вукас

УДРУЖЕЊЕ ЕКОНОМСКИХ ПРОПАГАНДИСТА СРБИЈЕ

ЕМС-у Диплома за успешан сајамски наступ

Удружење економских пропагандиста Србије, доделило је Јавном Предузећу Електро mreжа Србије, Диплому за успешан промотивни наступ на овогодишњем Међународном сајму електричне енергије, рударства, гаса и нафте, обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности, који се одржао од 14. до 16. октобра у Београду.

Добијено признање, ЈП ЕМС поделио је са ЈП Србијагасом, односно поделили су прва два места, док је треће припало компанији АББ.д. о.о.

Посебне награде, Гранд при са дипломом и статуетом, добили су ЈП НИС и ЈП ЕПС.

М. В.

НА САЈМУ ОДРЖАНЕ ДВЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

Представљени сви реализовани пројекти

Акцент на пројектима који су у току или који ће се тек реализовати у наредном периоду

Др Милош Миланковић, генерални директор ЈП EMC: Сајам погодан за рекапитулацију учињеног и најаву планова

Другог дана, Међународног сајма електричне енергије, рударства, гаса и нафте, обновљивих извора енергије и енергетске ефикасности, који је организован пети пут по реду, у периоду од 14. до 16. октобра, **мр Драган Балкоски** и **Рајко Гверић**, на штанду ЈП EMC испред Предузећа одржа-

ли су две веома успешне и посећене презентације.

Након поздравног говора **др Милоша Миланковића**, генералног директора ЈП EMC, Драган Балкоски, говорио је на тему Развоја преносне мреже, тренутном стању, наредном среднјорочном плану развоја изазовима и дилемима. Том приликом истакнуто је, да се све активности на том пољу спроводе у строгу примену законске регулативе и прописа, како домаће, тако и међународне, у циљу унапређења и усавршавања преносне мреже, са циљем да ЈП EMC постане водећи центар у овом делу југоистичне Европе. Поменути су објекти на којима је рађено од 2005. године, на овама, на којима се тренутно ради, као и они нови, на којима ће се радити у наредном периоду. То се посебно односи на проширену ТС Сремску Митровицу 2, далековод С. Митровица Угљевик, ДВ трасу Суботица Сомбор, нову ТС Сомбор2, ТС Јагодина 4, ДВ Сремска Митровица Богатић. Посбно су истакнуте везе, са преносним системима у окружењу на сва три преносна, односа међуграничним алокацијама, изградњи нових далековада и трафостаница.

(ДВ Ниш македонска граница, будућа нова ДВ траса Панчево Решица у Румунији, ТС Београд 20, ТС Бистрица, ДВ везе са федерацијом БиХ и окржењем...). Речено је и то, да се ЈП EMC озбиљно припрема за "скорашње" прикључење производних капацитета електричне енергије из обновљивих извора на преносну мрежу (ветро генератора) и то на подручју Јужног Баната. Планирано је побољшање напонских прилика у западном и централном делу Србије и то на сва три преносна односа.

Рајко Гверић, говорио је на тему актуелних пројеката и пројеката чија реализација почиње у наредном периоду. Поменути су готово сви објекти, који су до сада завршени, реконструисани (ТС Београд 8, ТС Нови Сад 2, ТС Београд 17...) било да је реч о сопственим инвестиционим улагањима или срдствима ЕБРД и ЕИБ. Самим тим презентирани и готово сви пројекти пројекти, који ће се реализовати у наредном периоду, када је реч опостојећим или новим објектима за пренос

Драган Балкоски

Рајко Гверић

електричне енергије, који ће ући у фазу било реконструкције реконструкције, проширења или изградње.

М. Вукас

НА САЈМУ ПРЕДСТАВЉЕНА БИОРЕМЕДИЈАЦИЈА

Нова савремена метода санације загађења

Примењује се на лицу места. Метода се састоји у примени биомикро организама на самом извору загађења

Биореагенси за обнову животне средине

Представници Хемијског факултета Универзитета у Београду и Института за хемију технологију и металургију проф. др Мирослав М. Врвић и мр Владимир П. Бешкоски испред Центра за ремедијацију, на недавно одржаном Међународном сајму екологије и енергетике одржали су презентацију на тему прераде отпада и штетних материја.

Истакнуто је, да код нас постоји савремена лабораторија за прераду и рециклажу отпадних материја у којој се примењују еколошки стандарди, који су прописани од стране европске уније, а сама лабораторија ради уз сагласност Акредитационог тела Србије. Поред поменуте лабораторије, код нас је формирано и неколико условно речено приватних лабораторија.

У лабораторијама се врше испитивања воде, ваздуха, земљишта, као и деловање реангенаса на узрочнике загађења животне

средине. Самим тим речено је, да је формирано једно предузеће за прераду отпадних материја, а

већ се појављују и други посебно из приватног сектора који су заинтересовани за ову делатност.

Посебан акценат током презентације стављен је на биоремедијацију. То је нови технолошки поступак који се примењује. Поступак се заснива на употреби биореагенаса на узрочнике загађења. Спроводи се на самој локацији онечишћења, где микро организми делују на узрочника. Поступком се смањују трошкови, нема штетних продуката по животну средину и после поступка добија се поново очишћена средина. Поступак се примењује у више западних високо развијених земаља.

Очекује се и да код нас у скорој време заживи у правом смислу речи, те да се убудуће примењује као опште прихваћена метода у области рецикловања отпада и отклањању штетних последица када су загађења околине у питању.

М. Вукас

НА ТС БОР 2

Ремедијација загађеног земљишта

Представници Пословодства ЈП Електромрежа Србије, извођача радова и инспектор Инспекције за заштиту животне средине Бор обишли су 28. октобра Трафостаницу Бор 2 (400/110 kV) на којој се обавља ремедијација контаминираниог тла. Биоремедијација је метод деконтаминације животне средине биореагенасима.

Земљиште је загађено пре четири године због пожара на 400-киловолтном трансформатору. Тада је, услед неисправног вентила уљне јаме, исцурила мања количина – 1,5 тона, трансформаторског минералног уља и контаминирала 300 кубних метара земљишта, што је и званично изложено у „Елаборату о утврђивању нивоа загађености тла и величине контаминираниог простора око ТС Бор 2 у Бору“.

Контаминирано земљиште је ископано, изоловано непропусним баријерама (што је спречило отицање уља) и у сарадњи с „Брем групом“ из Београда превезено у Добановце на биоремедијацију.

Преостаје да се обезбеди мишљење Института за ратарство и повртарство из Новог Сада да земљиште више није загађено и да се врати одакле је и ископано.

П. Б.

ПРЕЗЕНТАЦИЈА ЗМ КОМПАНИЈЕ У ЈП EMC

Презентирана нова технологија у преносу

Нови проводници са специфичним језгрима. - Постижу се уштеде, али је нова технологија за сада скупља од класичне

Америчка фирма ЗМ 22. октобра, одржала је званичну презентацију у ЈП EMC и том приликом представила нову технологију примене високо проводних каблова у преносу електричне енергије. Нови каблови разликују се од класичних кабловских проводника по том, што им се у сатаву језгра налази керамичко алумооксидна смеша, а за спољни омотач користе се

стандардне високо проводне материје.

До сада ова нова технологија, како су рекли представници компаније ЗМ користи на појединим трасама под различитим условима, и то пре свега у Кини, Бразилу, Америци, Канади. Испитивања су показала, да се нова технологија манифестује успешније од класичне и то: на великим далеководним распонима, прелазни-

ма река и већим ударима ветра, затим приликом температурног колебања, те да се њеном уградње постижу финансијске уштеде. Међутим, речено је и то да је и скупља од стандардне технологије. То су била и нека од кључних питања представника Предузећа, који су били присутни. Понуђено је да за наше потребе обаве тестирање појединих делова далековода или делова појединих траса, а за које се определи Предузеће.

Компанија ЗМ основана је 1902. године. Има огранке у 60 земаља, а присутна је са својим представницима у приближно 200 држава са различитом лепезом пројеката и производа. Код нас је присутна од 1996. године. Запошљава 78 хиљада људи, од тога седам хиљада научника, а на годишњем нивоу пласира 500 нових пројеката са 50 хиљада нових разнородних производа, тако да је у прошлој години приходвала са 25 милиона и 300 хиљада долара. Њеној презентацији присуствовали запослени из Дирекције за пренос електричне енергије, Сектора Инвестиције и Техника, погона, Пројектовања као и **др Милош Миланковић**, генерални директор, и заменик генералног директора **Сандра Петровић**.

М. Вукас

ЕКОЛОГИЈА

У ДВОРИШТУ БЕОГРАДСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ЉУБА НЕНАДОВИЋ

Обележен Светски дан акције за климу

У склопу Светског дана акције за климу, у дворишту београдске основне школе "Љуба Ненадовић" посађена су 24 стабла са циљем да се цела планета покрене и уједини у мисији решавања климатске кризе. Заједно са целим светом желимо да подсетимо светске лидере пред самит у Копенхагену да је потребно ниво угљен-диоксида смањити на 350 милионитих делова, рекао је председник Скупштине Фонда "Ecotopia" **Срђа Поповић**.

- Слика из ове школе и из других градова у Србији заједно са сликама из целог света наћи ће се испред седишта УН у понедељак, - рекао је Поповић и истакао да се акција "350" дешава паралелно у 182 земље.

Према његовим речима, ово је прилика да свет види једно лепо лице Београда, лице које је такође забрињено за опстанак планете.

- Намера је да покренемо месец борбе за животну средину кроз акције Фонда 'Ecotopia' који ће трајати до децембра и зато планирамо заједничке акције са нашим великим компанијама, - додао је Поповић. - Свако од нас, од институције до појединца требало би да учини оно што може како би смо сачували планету јер нам је остало само неколико година да смањимо емисију угљен-диоксида, - рекао је секретар за заштиту животне средине Београда **Горан Триван**. - Када смо почели неумерено да уништавамо шуме то је био тре-

нутак када смо почели да губимо баланс у атмосфери и тренутак када је клима почела да се мења - , истакао је Триван и оценио да је сађење дрвећа прави начин да нешто учинимо за нашу планету. Према његовим речима, Београд већ годинама спроводи читав низ програма, почевши од мониторинга до конкретних акција када је у питању заштита животне средине. - Следеће године нас очекују велики пројекти са циљем решавања кључних питања као што су аерозагађење, депонија у Винчи и питање заштите вода, - додао је Триван.

Осим Фонда "Ecotopia" и Градског секретаријата за заштиту животне средине, акцију је помогла и амбасада Канаде у Београду.

У ЗРЕЊАНИНСКОЈ БОЛНИЦИ ПОСТАВЉЕН НАЈВЕЋИ СИСТЕМ СОЛАРНИХ КОЛЕКТОРА У СРБИЈИ

Трошкови за енергенте мањи за четвртину

Санитарна вода у зрењанинској Општој болници "Др Ђорђе Јовановић" крајем октобра почела је да се загрева соларном

енергијом, захваљујући систему од 200 соларних колектора површине 400 м². То је највећи систем те врсте у Србији и поклон је Владе Словачке. Зрењанинска болница прва је здравствена установа у нашој земљи која ће, користећи топлоту сунца, трошкове за енергенте да смањи 25 посто. Годишња уштеда требало би да буде 268.000 киловатчасова, а годишње у атмосфери неће одлазити 67 тона угљен-диоксида, што би се догађало да се користе нафте или гас.

Процењује се да ће загревање воде соларном енергијом бити могуће седам до девет месеци годишње, а догревање три до пет месеци. Требало би да остварене уштеде за четири године оправдају инвестицију у соларне инсталације.

Влада Словачке одобрила је укупно 288 хиљада евра за два пројекта те врсте у Зрењанину. Осим болничких 200 колектора, топлу санитарну воду имаће и Дом ученика, захваљујући систему од 72 соларна колектора. Све то је део плана развоја коришћења обновљивих из-

вора енергије под називом "Соларна енергија за Војводину", који спроводи влада Словачке и Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, уз подршку Министарства за здравство и Министарства образовања Републике.

П. Б.

СЕКТОРСКА ИНТЕГРАЦИЈА ЗАПАДНОГ БАЛКАНА У ЕУ

Србија на вратима ЕУ

У склопу конференције “Секторска интеграција Западног Балкана у ЕУ” на панелу, који је био посвећен трговини у СЕФТА региону, државна секретарка у Министарству економије и регионалног развоја **Весна Арсић** нагласила је да је Србија прошле године у трговинској размени са земљама СЕФТА остварила суфицит од око две милијарде евра, од тога 1,4 милијарде у области индустријских производа и око 600 милиона евра у размени пољопривредних производа.

Наша земља је у 2008. години са тим земљама остварила извоз од 3,8 милијарди евра, а увоз од око 1,8 милијарди евра. Највиша трговинска размена остварена је са БиХ од око 900 милиона евра и са Црном Гором у износу од око 885 милиона евра, истакла је Арсић. Она је напоменула да ће Србија следеће године председавати органима СЕФТЕ и да ће тада њен приоритет бити отварање у Србији тржишта услуга и јавних набавки, инвестирање и усклађивање конкуренције и трговинске либерализације.

О трговинској размени са земљама СЕФТА говорио је и **Горан Николић**, из Института за европске студије. Он је оценио да ће Србија ове године, и поред снажног пада трговинске размене са овим државама, остварити суфицит од око милијарду долара.

Србија је својим енергетским потенцијалима и сарадњом са СЕФТА регионом највише приближава европској заједници

Извоз Србије у земље СЕФТА у 2009. години достићи ће око 1,8 милијарди евра, а увоз око 0,8 милијарди евра, рекао је Николић. По његовим речима, потписивање СЕФТА споразума представља покушај да се подигне ниво БДП, односно животног стандард у овом делу Балкана.

Директор Бироа за регионалну сарадњу ПКС **Миливоје Милетић** је рекао да подручје СЕФТА обухвата мале привреде које карактерише недовољна конкурентност и мали обим трговинске размене. Он је оценио да би требало успостављати регионалну економију, која се споро

ствара. Као трговинске баријере у Региону, Милетић је навео компликовану администрацију и непримењивање међународних стандарда и техничке регулативе.

На другом панелу посвећеном енергетици **др Никола Рајаковић**, државни секретар Министарства рударства и енергетике, нагласио је да је Србија својим енергетским потенцијалима највише и најуспешније интегрисана у европске процесе. Европи ће недостајати преко 15.000 мегавата у скорој будућности, а Србија има потенцијале за половину те производње, оценио је Рајаковић. Потребно је

да привучемо инвеститоре и отворимо тржите енергетике чиме ће се снизити цене енергента. **Александар Ковачевић**, експерт у области енергетске ефикасности и обновљиве енергије, упозорио је да је енергија код нас скупа, нарочито када је реч о дрвету и угљу. Он је додао да је Београд енергетско чвориште Балкана и указао на неопходност технолошког осавремењавања у читавој енергетској области. **Дитмар Дирмосер**, одговорни уредник Међународне политике и друштва FES из Берлина, упозорио је на све веће климатске промене због неодговорног понашања индустрије због испуштања гасова и загревања атмосфере.

- Очекујемо да ће Транспортни споразум, између земаља Западног Балкана и Европске комисије, бити потписан 2010, потом су потребне око две године за његову ратификацију у парламентарима земаља потписница, па би његова примена могла да почне 2012. године, - рекао је **Дејан Ласица**, помоћник министра за инфраструктуру, чијим излагањем је почео трећи панел конференције, посвећен транспорту у региону. Циљ Споразума је да се транспортно тржиште унифицира и отвори. Како ни Србија ни друге земље потписнице нису довољно спремне за потпуно отварање тржишта, оно ће се вршити поступно.

Приредио: П.Б.

Србија и ММФ постигли споразум о коришћењу кредита

Влада Србије је објавила да је с Међународним монетарним фондом (ММФ) постигла споразум о условима даљњег коришћења кредитног "стенд бај" аранжмана.

- Постигли смо Споразум о ревизији аранжмана. Договорили смо се о продужењу замрзавања плата у јавном сектору и пензија у 2010, почетку реформе пензијског система и обезбеђењу кредибилитета фискалне политике - изјавила је српска ми-

нистарка финансија **Диана Драгутиновић**.

На заједничкој конференцији за новинаре Владе Србије и ММФ-а, она је рекла да је договорено да укупни дефицит државе Србије у 2010. буде 130 милијарди динара, односно четири одсто бруто домаћег производа (БДП), од чега ће дефицит републичког буџета бити 105 милијарди динара.

Званчни разговори Србије и ММФ о другој и трећој ревизији кредитног

"стенд бај" аранжмана од две милијарде долара почели су у понедељак, 26. октобра. Србија је до сада повукла прву рату од око 788 мил ЕУР.

Одбор директора ММФ-а је 15. маја за око седам пута повећао "стенд бај" аранжман Србији који је одобрио у јануару 2009. године. С Мисијом ММФ-а је, како је раније објављено, договорено да трајање аранжмана буде продужено за шест месеци, до октобра 2011. године.

ИЗВОЗ СРБИЈЕ У ЗЕМЉЕ ЦЕФТА

До краја године могућа милијарда евра суфицита

- изјавио на министарској конференцији комитета СЕФТА у Подгорици српски министар економије Млађан Динкић

Сарадња у региону "има изузетан политички и економски значај за Србију", оценио је министар економије Владе Србије **Млађан Динкић**, учествујући крајем октобра на министарској конференцији комитета СЕФТА у Подгорици.

Динкић је навео да је Србија за осам месеци

ове године у трговини са чланицама СЕФТА извезла робу вредну 1,2 милијарди евра, а увезла за 500 милиона евра и тиме остварила суфицит од 700 милиона евра.

- До краја године може да се очекује да суфицит премаши милијарду евра, - казао је Динкић.

Он је додао да је интерес Србије да у следећој години, када преузима председавање комитетом СЕФТА, "настави разговоре о либерализацији услуга, побољшању услова за инвестирање и већу интеграцију компанија у региону".

Србија је у 2009. години 36 посто извоза пласирала на тржиште земља СЕФТА а 54 посто у земље ЕУ.

П. Б.

ПРОЈЕКАТ ВЛАДА ЈАПАНА И СРБИЈЕ

Милион долара за енергетску ефикасност у Србији

Заједнички пројекат влада Србије и Јапана, вредан милион долара, који ће допринети бољем коришћењу енергије у Србији, представљен је у Београду.

Министар рударства и енергетике **Петар Шкундрић** казао је приликом представљања пројекта да ће студија за примену система енергетског менаџмента у Србији повећати енергетску ефикасност и обезбедити рационалну употребу енергије.

- Због сталног раста цена енергената на светском тржишту и проблема глобалног

загревања, Србија је увидела значај повећања енергетске ефикасности и рационалне употребе енергије, - истакао је Шкундрић.

Како је рекао, то би требало да допринесе и сигурно снабдевање енергијом, повећање конкурентности српске привреде и стандарда грађана као и смањење утицаја енергетског сектора на животну средину.

Стратешким документима Србије, истакао је, препозната је потреба увођења газдовања енергијом у секторима потрошње енергије, пре

свега за велике потрошаче енергије, као једна од приоритетних мера за повећање енергетске ефикасности.

- С обзиром на велико искуство Јапана у тој области, ми смо од Владе Јапана затражили помоћ за спровођење студије за примену система енергетског менаџмента, - нагласио је он.

Руководилац пројекта **Тецуја Маекава** казао је да пројекат треба да представи шематски приказ управљања енергијом у Србији, направи акциони план за његову реализацију, прикаже енергет-

ско управљање у објектима у земљи као и да обезбеди обуку енергетских менаџера.

Завршетак пројекта планиран је за крај 2010. године. Финансира га Јапанска агенција за међународну сарадњу (ЈИКА), а главни консултант је Токијска електродистрибуција (ТЕРСО).

Представљању пројекта присуствовали су и амбасадор Јапана у Србији **Тошио Цунзозаки**, представник Јапанске агенције за међународну сарадњу **Сатору Курокава** и председник Привредне коморе Србије **Милош Бу-**

РЕШАВАЊЕ СОЦИЈАЛНИХ ПОСЛЕДИЦА ОТВАРАЊА ЕНЕРГЕТСКОГ ТРЖИШТА

Влада Републике Србије усвојила је „Акциони план за решавање социјалних последица Енергетске заједнице“, чији је основни циљ да у складу са спровођењем Уговора о оснивању Енергетске заједнице (2005. године у Атини), утврди начине и дефинише активности за решавање овог важног сегмента на који су се обавезале потписнице Уговора.

Потписивањем Уговора о оснивању Енергетске заједнице, наиме, започет је процес којим ће се омогућити пуно и безусловно учешће земаља југоисточне Европе (ЈИЕ) у унутрашњем тржишту енергије Европске Уније. Тај уговор треба значајно да унапреди конкуренцију на енергетском тржишту, и води обезбеђењу неопходних инвестиција, што није могуће у условима

када су цене енергије, на нивоу који често не покрива ни трошкове производње, као ни без ефикаснијег пословања енергетских субјеката у условима либерализације овог тржишта.

Један од учесника у изради, као и спровођењу овог плана је и Агенција за енергетику Републике Србије (АЕРС), независно регулаторно тело чији су циљеви, поред осталих, унапређење развоја тржишта енергије на принципима недискриминације и ефикасне конкуренције, као и обезбеђења заштите купаца енергије.

Током примене Уговора државе потписнице (међу којима је и Србија) и Европска комисија су препознале потребу да се, дефинисањем Акционог програма, сагледају и узму у обзир социјалне

последиче примене поменутог Уговора - првенствено заштите социјално угрожених потрошача енергије.

Акциони план чини низ активности у овој области – са прецизно дефинисаним носиоцима и роковима.

Један од закључака учесника припреме овог Плана је да предложене мере треба да обухвате финансијску помоћ за дефинисану категорију социјално угрожених потрошача енергије, повећање енергетске ефикасности, управљање потрошњом, ограничење искључивања појединих група потрошача, подизање социјалне одговорности енергетских субјеката и информисање угрожених социјалних група.

Посебан режим приватизације фирми из бивших ЈУ република

Државни секретар Министарства економије Србије **Небојша Ђирић** изјавио је да неће бити класичне приватизације предузећа у Србији чији су власници фирме из бивших југословенских република.

Он је другог дана Српског економског самита у Београду рекао да очекује да ће бити постигнут договор између предузећа у Србији и њихових оснивача.

- Ако постигну договор, нема класичне приватизације, него та предузећа преузимају њихови власници, уз обавезу преузимања капитала, а не имовине и гаранције радних места, - рекао је Ђирић.

На Српском економском самиту у Београду представници власти, привреде и страних инвеститора разматрају питања изласка из економске кризе, европских интеграција, безбедности и привредног развоја.

Скуп, који се редовно одржава од 2000. године, организовала је грчка консултантска група "Тсомокос".

За градњу ветрењача у Црној Гори заинтересовано петнаест компанија

Интересовање за градњу ветрењача за производњу струје на локацијама М-ојур и Крново у општини Никшић пријавило је 15 компанија, саопштено је из црногорског Министарства економије.

Реч је о компанијама из Србије, Данске, Италије, Хрватске, Норвешке, Шпаније, Русије, Немачке, Румуније, Грчке и САД.

Министарство подсећа да је рок за пријаву интересовања истекао, те да ће јавни оглас за и-

збор инвеститора на тим локацијама бити расписан после седам дана.

Истичу да пријава интересовања не ограничава право осталих заинтересованих да се јаве на оглас за изградњу ветрењача.

Црногорска Влада недавно је усвојила уредбу о ветрењачама, којом је поставила правни основ за изградњу и прикључење ветро-генератора на електроенергетски систем Црне Горе.

Пад тражње и неликвидност

Привреду Србије и даље карактерише пад тражње на домаћем тржишту, неликвидност и неповољан амбијент пословања, рекао је председник ПКС Милош Бугарин на деветом Економском самиту Србије

Привреду Србије и даље карактерише пад тражње на домаћем тржишту, неликвидност и неповољан амбијент пословања, уз оцену да се очекује наставак негативног тренда услед пада зарада, запослености, изостанка прилива директних страних инвестиција, високе цене и смањене доступности капитала и спорости у реализацији кључних инфраструктурних пројеката. Ово је између осталог истакао председник Привредне коморе Србије (ПКС) **Милош Бугарин**, другог дана рада деветог Економског самита Србије, уз присуство 350 учесника, а који се одржао у београдском хотелу Хајат.

Бугарин је као пример неликвидности предузећа навео да је од октобра 2008. године порастао број неликвидних фирми за 20 одсто и да је данас њихов укупан број 63.021 у којима је запослено 149.000 лица. Председник ПКС је посебно нагласио да је износ блокаде 286,4 милијарде динара и да је та вредност у односу на октобар прошле године

повећана за 74 одсто! Уз то, подвучао је Бугарин, око 66 одсто рачуна је у блокади дужи од једне године са збирним износом од 175 милијарди динара.

Он је прецизирао да се у тој групи неликвидних налази 122 велика предузећа, 533 средња, 15.088 малих фирми и 25.136 предузетника. По његовим речима постоје и две категорије предузећа које су дискутабилне. Реч је о „неразврстаним“ фирмама без запослених којих је 8.825, као и 14.588 фирми које су без података у облику форме организовања и нису регистроване у Агенцији за привредне регистре.

Када је реч о амбијенту пословања Бугарин је нагласио да је Србија, још увек на ниском месту, наводећи пример да се по лакоћи обављања посла она налази на 88 месту по укупном индексу. Наводећи као примере он је додао да се по издавању грађевинских дозвола у односу на друге земље Србија налази на 174 месту, по дисциплини у плаћању пореза на 137, а по заштити инвеститора на 73...

Када је реч о ефектима донетих мера за ублажавање економске

кризе Бугарин је истакао да показатељи привредних кретања указују да мере Владе Републике Србије нису системске и свеобухватне и да могу имати само краткорочне позитивне мере. Због тога би даљи пад тражње и повећање неликвидности могли да продубе кризу у индустрији. Када је реч о опоравку светске економије и оживљању тражње за српским извозним производима, као и реализацији капиталних инвестиција фактори су који би могли да доведу до раста индустријске производње.

По његовим речима, очекивања реалног сектора су стабилност националне валуте, успостављање финансијске дисциплине у наплати потраживања, убрзање судских спорова, инвестиције по принципу јавних радова, а нове монетарне мере треба да доведу до смањења каматних стопа. Када је реч о дугорочним плановима инвестиције морају да буду у инфраструктурне пројекте, образовање и науку, затим мора се урадити знатно више на унапређењу амбијента за пословање и инвестирање и нужна је реформа јавног сектора. На крају излагања Милош Бугарин је истакао да се нова платформа развоја Србије се заснива на на пет слова „И“, а то су инфраструктура, инвестиције, ИТ, иновације и индустријализација.

У РИМУ 13. НОВЕМБРА

Србија и Италија потписују енергетски споразум

Србија и Италија потписаће енергетски споразум 13. новембра у Риму, најавио је државни секретар за енергетику Србије **Душан Мракић**.

Он је на Српском економском самиту у Београду казао да ће тај стратешки споразум омогућити повезивање Србије са Италијом, Румунијом и Црном Гором у области енергетике.

Мракић је казао и да ће тим споразумом бити омогућена изградња енергетских објеката у Србији, снаге 1.000 мегавата и додао да ће реализација тог пројекта почети у 2010. години.

Према његовим речима, Србија намерава да склопи споразуме о

сарадњи у енергетици и са Немачком, Словачком, Ирском, Норвешком, Кином и Конгом.

Он је најавио да ће крајем новембра са Кином бити потписан протокол о обнови термоелектране "Костолац", а да ће споразум бити потписан и са Конгом, прецизирајући да ће датум потписивања бити познат за неколико дана.

Мракић је подсетио да Србија има енергетски споразум са Русијом.

Он је казао да је у завршној фази оснивање заједничког предузећа "Србијагаса" и руског "Газпрома" за изградњу гасовода "Јужни ток" кроз Србију.

П.Б.

Државни секретар за енергетику
Душан Мракић

Електроенергетско повезивање БиХ, Црне Горе и Италије

Босни и Херцеговини је понуђено да с оператерима преноса у Црној Гори (АД Пренос) и Италији (ТЕРНА) потпише меморандум о разумевању за изградњу новог система за пренос електричне енергије са овог дела Балкана према Италији. Систем се састоји од 1.000-киловолтног кабла нове технологије положеног испод Јадранског мора и изградњу додатних далековода у БиХ и Црној Гори ".

Реч је о инвестицији од око 300 милиона евра (при чему је само цена кабла око 80 милиона евра) и чињеници да би у изградњи неопходних далековода копненим путем део посла могле радити и фирме из БиХ.

Активност за потписивање меморандума у БиХ у припремној фази води Независни оператер система (НОС), уз консултације с Ми-

нистарством спољних послова и Министарством спољне трговине и економских односа БиХ и Државне регулаторне комисије за електричну енергију.

Појединости о томе за Ослобођење је предочио директор НОС-а **Омер Хоџић**, који каже како Европа инсистира на чвршћем међусобном енергетском повезивању не само чланица Европске уније, него и осталих земаља, како би потпуно осигурала снабдевање својих потрошача. То је за регионалну електроенергетску заједницу југоисточне Европе прилика да рационалније користе властите капацитете и обезбеди извоз вишкова електричне енергије у оне делове који њом оскудевају.

У опцији су два алтернативна правца којима би се посредством далековода електрична енергија довела до подморског кабла. Први

је из правца Мостара до Неума, а други, према мишљењу стручњака, нешто тежи, али извеснији, од Мостара према Требињу и даље према Црној Гори и месту конекције с каблом према Италији.

За будући извоз елеткричне енергије, али и њен сигуран пренос, биће потребно издвојити 400-киловотне далеководе на правцу Вишеград – Пљевља и Бања Лука – Бихаћ – Загреб.

Италија се на полагање поморског кабла одлучила после снажног противљења зелених странака у тој држави, које у изградњи стотине километара дугих далековода за довођење додатних количина електричне енергије виде нови атак на животну средину, посебно шуме. Првобитно је било предвиђено да се кабл провуче од Сплита ка Италији, али тај правец није издржао стручне анализе.

Радојле Радетић, наш колега из Погона преноса Бор, одбранио је средином октобра докторску дисертацију којој је тема била „Електронски компаратор малих отпорности“ на Факултету техничких наука Универзитета у Новом Саду. Највиших научних звања у нашем Предузећу је респектабилан број, али ово је прва одбрана докторске тезе из редова запослених откако је основан EMC. Посебно нас радује што је реч о драгом пријатељу и сараднику листа EMC.

Кратак приказ дисертације

Резултат рада на овој дисертацији је нова мерна метода са којом се постиже изузетно висока тачност мерења у области малих отпорности. У оквиру ње дефинисан је мерни поступак и све је то направљено тако да га не одрађује човек, већ инструмент - аутоматски. Ради провере методе, направљен је и испитан прототип инструмента који је све то и потврдио. Тај инструмент је у стању да измери један/100 000 000 део ома. То говори о великој осетљивости мерења ове методе. Међутим, њена највећа вредност је изузетно висока тачност мерења, која је упоредива са тачностима какве се данас постижу у области фундаменталне метрологије, уз веома ниску цену.

Радојле Радетић одбранио

	0,001 Ω	0,01 Ω	0,1 Ω	1 Ω	10 Ω	100 Ω	1000 Ω
I_{OPT} (A)	6,93 A	1,49 A	0,32 A	69mA	14,9mA	3,2mA	0,69mA
P (mW)	28,8	13,3	6,1	2,9	1,3	0,6	0,3
δ_{MIN} (ppm)	2,2	1,0	0,47	0,22	0,1	0,047*	0,022*

Мерење електричне отпорности карактеристике:

- Веома широк опсег примена у разним областима (температура, напрезање, магнетно поље....)
- Изузетно широк мерљиви опсег, скоро 30 декада (опсежи мерења од врло малих, до изолационих отпорности).
- Различити нивои тачности, (од погонских до фундаменталних мерења).
- Остали аспекти (једноставност, брзина, цена мерења итд.).

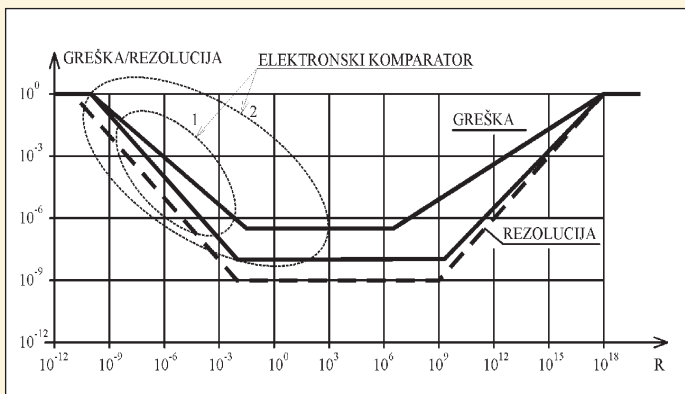
Мерење неке величине може бити директно или индиректно. Директно мерење је једноставније. Врши се тако што се применом одговарајућег инструмента измери и директно очита вредност мерене величине. На пример мерење напона волтметром, струје амперметром, отпорности омметром итд. Индиректно мерење је сложеније. При индиректном мерењу мере се неке

друге величине па се на одговарајући начин, из њих израчуна вредност посматране мерене величине.

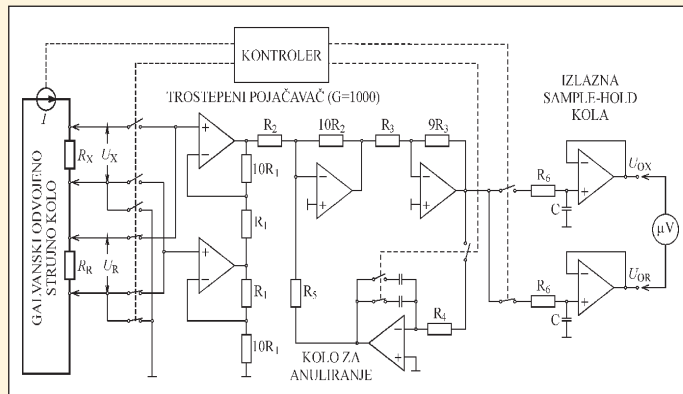
Принцип на коме се заснива неко мерење (логичка организација) назива се методом мерења. Детаљан опис мерења (редослед корака током мерења) и израчунавања резултата, назива се мерни поступак. Методу мерења и одговарајући мерни поступак може да спроводи лице који врши мерење. Друга могућност је да они буду уграђени у сам инструмент, тако да га он одрађује аутоматски, и на свом дисплеју прикаже добијени резултат. Овај други начин је једноставнији за рад, и за оператера овакво мерење је слично директном мерењу. Такав је случај и код овог електронског компаратора малих отпорности. Оператер овде треба само да прикључи одговарајуће отпорнике и да очита измерену вредност.

Мерна метода која је приказана, омогућава изузетно високу тачност мерења. Ради се о тачности каква се постиже у фундаменталној метрологији где се грешке мерења изражавају милионитим деловима (ppm). Због тога је у првом поглављу текста дисертације, доста простора посвећено врхунској метрологији, историјату ома, апсолутним мерењима, еталонима итд.

Од свега тога овде ће бити поменуто само то да се **ом** какав данас познајемо, изводи апсолутним меренима на бази Томпсон-Лампардовога кондензатора и моста, и да је његова мерна несигурност око 0,1 ppm. Апсолутна мерења електричне отпорности су компликована, дуготрајна и скупа па се спроводе веома ретко и то у само неколико водећих лабораторија света. Због тога, добијени резултати се чувају и репродукују у облику еталона отпора. Од еталона се захтева висока тачност,

Слика 1

Слика 2

ДОКТОРСКУ ТЕЗУ

стабилност, репродуктивност итд. Данас су то најчешће групни жичани еталони који се чувају под пажљиво контролисаним условима. Њихова мерна несигурност репродукције ома је реда 0,1 ppm. Најбоља репродуктивност ома постигнута је помоћу тзв. квантног Hall-овог ефекта, где је постигнута мерна несигурност од око 0,01 ppm. Ово су врхови тачности данашње метрологије електричне отпорности.

Испитивања су показала да је мерна несигурност овог компаратора малих отпорности, скоро на нивоу апсолутних мерења ел. отпорности.

У другом поглављу дисертације приказано је тренутно стање технике у овој области метрологије. Приказане су најчешће коришћене мерне методе са посебним нагласком на цени и тачности мерења. У наставку овог поглавља приказани су основни принципи електронских омметара.

На крају поглавља, у облику дијаграма приказано је стање мерљивости, електричне отпорности (у погледу тачности), за цео данашњи мерљиви опсег од око 30 декада.

На дијаграму је назначен и опсег мерења овог електронског компаратора. Описана метода омогу-

ћава мерење у широком опсегу од готово 15 декада у области врло малих, малих и дела средњих отпорности. (слика 1.)

Приказ мерне методе

Треће поглавље дисертације приказује принцип нове мерне методе и мерни поступак.

Нова мерна метода добијена је комбинацијом две постојеће мерне методе и то: компарација на бази количника и компарација на бази разлике. За постизање високе тачности примењена је и метода за елиминисање паразитних напона. Ова трећа метода омогућила је резолуцију мерења напона до нивоа шума (око 10 nV).

Комбинацијом елемената ове три методе добијена је нова метода за мерење малих отпорности. На слици је приказана блок шема компаратора. (слика 1.)

Анализом грешке добијене су вредности грешке мерења у веома широком опсегу приказаном у табели.

Ради провере тачности мерења развијен је и реализован инструмент, компаратор малих отпорности, за опсег од 10 mΩ. На прототипу су спроведена опсежна испитивања која су показала да је мерна несигурност компарације реда величине 1 ppm. На наредној слици

Изглед инструмента

приказани су резултати испитивања раличитим инструментима, методама и у различитим лабораторијама. (слика 3.)

За опсег мерења од 10 mΩ добијена тачност (1 ppm) еквивалентна је тачности са којом данас познајемо ом (0,1 ppm). Све је то постигнуто са веома ниским ценом употребљених компонента са домаћег тржишта. На тачност компараци-

је немају утицаја амбијентне величине. Инструмент не захтева никакву калибрацију тако да нема опасности да се временом поремете његове метролошке карактеристике.

Аутор нема сазнања да је на просторима ове државе икад направљен инструмент веће тачности мерења, било које електричне величине.

Приредио: П. Батинић

Још један доктор наука у EMC-у

Радојле Радетић је рођен 01. 02. 1957. године у Буђеу код Сјенице. Основну и средњу електротехничку школу је завршио у Краљеву. Студије електротехнике започео је 1976. а дипломирао 1981. године на Факултету техничких наука у Новом Саду. Магистрирао је 1997. на Електротехничком факултету у Београду из области енергетске електронике.

Од 1981. до 1987. радио је као асистент на катедри за енергетске претвараче и примену, на електро одсеку ФТН-а, на групи предмета из области електричних машина и регулације.

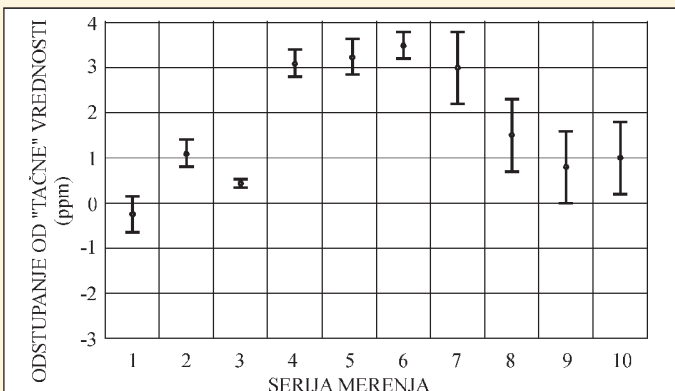
Од 1987. до 1999. радио је у Иновационом центру Института за бакар у Бору, на развоју уређаја енергетске електронике, електротермије, електрохемије и електричних мерења.

Од 1999. запослен је у Електроистоковом (сада EMC) погону у Бору.

Аутор је великог броја уређаја из поменутих области. Објавио је више од 30 научних и стручних радова из области енергетске електронике и електричних мерења.

За свој рад добио је и значајна друштвена признања као што су Златна медаља друштва проналазача града Бора, Октобарска награда града Бора и тд.

До сада је објавио је књиге Транзисторски претварачи снаге (два издања), Тиристорски претварачи, Прекидачка напајања и Транзисторски претварачи.

Слика 3

СИНДИКАЛНЕ АКТИВНОСТИ

ОДРЖАНИ СПОРТСКИ СУСРЕТ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА И ЈП ЕМС

„Електроисток 2009. Копаоник“

По изузетно лошим временским условима на Копаонику, 23. и 24. октобра, одржани су Први спортски сусрети запослених из ПД Електроисток - Из-

градња и ПД Електроисток - Пројектни биро под називом „Електроисток 2009. Копаоник“.

Сусретима су поред наведених привредних друштава присуствовале спортске екипе ЈП ЕМС и по први пут спортисти из ЈП ЕПС. Такмичења су се одвијала на више терена хотелског комплекса Гранд и Конаци. Но ни лоше време киша и магла нису сметали такмичарима да се огледају у више ди-

сципина у којима су остварени завидни спортски резултати.

У посети такмичарима били су **Сандра Петровић**, заменик генералног директора ЈП ЕМС, и **Видоје Јевремовић**, председник Управног одбора наше компаније. Домаћини су им били **Радиша Костић**, директор ПД Електроисток Изградња, и **Радивоје Црњин**, директор ПД Електроисток Пројектни биро.

МАЛИ ФУДБАЛ

1. Изградња
2. Управљање
3. Нови Сад

Најбољи голман: Видаковић Јовица, Управљање

Најбољи стрелац: Славковић Милош, Крушевац

БАСКЕТ „ЗнаЗ“

1. Крушевац
2. Београд
3. Ваљево

СТОНИ ТЕНИС

1. Управљање
2. Изградња
3. Ваљево

ШАХ

1. Управљање
2. Нови Сад
3. Дирекција

СТРЕЉАШТВО - ЕКИПНО (М)

1. Управљање – 292
2. Изградња – 286
3. Нови Сад – 279

СТРЕЉАШТВО

- ПОЈЕДИНАЧНО (М)

1. Симић Новица, Изградња – 166
2. Вукић Милош, Бор – 162
3. Катанчић Александар, Дирекција – 159

СТРЕЉАШТВО - ЕКИПНО (Ж)

1. Изградња – 257
2. Нови Сад – 252
3. Пројектни биро – 247

СТРЕЉАШТВО

- ПОЈЕДИНАЧНО (Ж)

1. Радовић Александра, Изградња – 138
2. Бабић Весна, Крушевац – 137
3. Узелац Мирјана, Београд – 133

ПИКАДО – ЕКИПНО (М)

1. Крушевац – 355
2. Пројектни биро – 346
3. Нови Сад – 338

Сандра Петровић, заменик генералног директора, и **Видоје Јевремовић**, председник УО ЕМС-а, у посети такмичарима

ПИКАДО – ПОЈЕДИНАЧНО (М)

1. Трифуновић Ненад, Ваљево – 187
2. Николић Љубиша, Крушевац – 184
3. Ђурчић Јовица, Нови Сад – 183

ПИКАДО – ЕКИПНО (Ж)

1. Пројектни биро – 318
2. Дирекција – 308
3. Крушевац – 305

ПИКАДО – ПОЈЕДИНАЧНО (Ж)

1. Јевић Душица, Пројектни биро – 173
2. Пејовски Александра, Дирекција – 159
3. Перић Зорица, Крушевац – 157

БАЦАЊЕ ПЛОЧИЦА - ЕКИПНО

1. Пројектни биро – 1438
2. Ваљево – 1572
3. Крушевац – 1696

БАЦАЊЕ ПЛОЧИЦА – ПОЈЕДИНАЧНО

1. Николић Гордана, Крушевац – 499
2. Срећковић Наташа, Ваљево – 707
3. Алексић Жељка, Пројектни Биро – 710

СПЕЦИЈАЛНЕ НАГРАДЕ

Такмичарска комисија Спортских сусрета „**КОПАОНИК 2009**“ је доделила пехар и диплому **FAIR PLAY** екипи **ДИРЕКЦИЈЕ** за понашање по спортској етици, а награду fairplay – појединац, за гест или потез који велича спортски дух и витештво добио је **Фићовић Бојан** из екипе Погона Обилић. Пригодне плакете за помоћ у организовању Спортских сусрета додељене су директору ПД „Електроисток - Пројектни Биро“, **Радивоју Црњину** и директору ПД „Електроисток - Изградња“ **Радиши Костићу**, а захвалницу за допринос у организацији **Весна Младеновић**. Екипи **Синдиката радника дирекција ЈП ЕПС Београд**, додељена је плакета за учешће на спортским сусретима „**КОПАОНИК 2009.**“

РЕВИЈАЛНА УТАКМИЦА У ДИСЦИПЛИНИ БАСКЕТ „ЗнаЗ“ (21) СИНДИКАЛЦИ – (19) МЕНАџЕРИ

ГЕНЕРАЛНИ ПЛАСМАН ЕКИПА

1. УПРАВЉАЊЕ – 65
2. ИЗГРАДЊА – 61.6
3. НОВИ САД – 61.4
4. ВАЉЕВО – 60.8
5. КРУШЕВАЦ – 59
6. ПРОЈЕКТНИ БИРО – 51.2
7. ДИРЕКЦИЈА – 43.6
8. БЕОГРАД – 41
9. БОР – 14.6
10. ОБИЛИЋ – 11.8

СИНДИКАЛНА САРАДЊА

Посета Синдикату МЕПСО

Екипе синдиката МЕПСО и ЈП ЕМС

Протеклог викенда је, у оквиру реализације плана међународне размене у узвратној посети Синдикату А.Д. МЕПСО (Македонски електро-преносен систем оператор) била спортска делегација нашег предузећа.

Фудбалери из Новог Сада и

Крушевца, финалисти прошлогodiшњих Спортских сусрета одиграли су у Пробиштипу ревијалну утакмицу са колегама из МЕПСО. Резултат је био 5:2 за наше шампионе, али већа победа је заједничка – упознавање и дружење са колегама из Македоније.

АТЛЕТСКО ПРВЕНСТВО БАЛКАНА ЗА ВЕТЕРАНЕ

Србима злато у штафети 4 x 100

У турском граду Измиру, на стадиону Кемал Ататурк недавно је одржано XIX првенство Балкана у атлетици за ветеране. Репрезентативци Србије били су успешни, а међу њима и радници Електропривреде Србије **Горан Штетин** из Дирекције ЕПС-а, **Милован** и **Милан Дамњановић** из ПД Колубара, који су заједно с **Милованом Боровњаком**, освојили златну медаљу у дисциплини штафете 4 x 100 метара.

Милован и Милан Дамњановић су освојили сребрну медаљу на 400 метара, односно, бронзану у скоку у даљ. Тако су радници Електропривреде Србије наставили традицију да се са сваке Балканијаде врате с медаљама, достојно репрезентујући земљу и Предузеће.

Горан Штетин, радник Дирекције ЕПС-а и дугогодишњи пријатељ многих ЕМС-оваца, вишеструки првак Балкана и бивши јуниорски репрезентативац Југославије на

110 метара са препонама, успешно се вратио такмичењу после паузе дуге годину, узроковане болешћу и спортским повредама.

П. Б.

ДНЕВНИ ЛИСТ ДАНАС: Како се компаније спремају за заштиту запослених

Грип избацује из строја и до 150.000 радника

Од мексичког грипа у Србији би ове зиме могло да оболи и до 15% запослених у привреди (без јавног и државног сектора), односно до 150.000, - каже за "Данас" портпарол Уније послодавца Србије **Драгољуб Рајић**.

Према подацима Института за вирусологију и имунологију "Торлак", до сада је у нашој земљи потврђено 169 случајева оболевања од вируса Х1Н1, а највећи број оболелих је међу децом школског узраста. Међутим, на удару грипа ускоро би могли да се нађу и запослени који, за разлику од деце којима је продужен школски распуст, осим упутстава да воде више рачуна о хигијени, углавном, нису предузеле никакве друге мере заштите.

Рајић каже за "Данас" да Унија још од августа упозорава предузећа да предузму мере како би се радници заштитили од грипа, али да већина није учинила још ништа јер људи верују да то "неће њима да се деси". Унија, према његовим речима, од септембра сваке недеље организује семинаре, на којима, између осталог, упозорава и даје конкретне савете послодавцима како да се заштите од грипа.

- Саветујемо да се користе маске тамо где је то потребно, као и да се у комуникацији са клијентима запослени заштите пултовима. Ту се, пре свега, мисли на оне који раде на шалтерима, у банкама или поштама. Боље стојећим фирмама кажемо да се организују и обезбеде вакцине за своје раднике. У сваком случају, морамо нешто да учинимо на време јер се лако може десити да се сваки трећи или четврти радник зарази, а ако се то деси бићемо у великом проблему, - напомиње Рајић.

Рајић каже да би требало скренути пажњу запосленима на општу хигијену, што чешће проветравање просторија, а

све би, наглашава он, било можда много озбиљније схваћено да је држава издала конкретније препоруке.

- Највише проблема би могло да буде тамо где је много људи на малом простору, на пример, у јавном превозу. И ту би могло нешто да се учини и да се успостави флексибилније радно време, као што је у Француској учињено. Један део радника ишао би на посао касније и остајао дужи и тако би се спречиле велике гужве и у исто време смањило преношење заразе, - истиче Рајић.

Председник Асоцијације малих и средњих предузећа **Жарко Милисављевић** каже за "Данас" да никакве посебне мере нису предузете и да је једина разлика у предузећима та што се сада толерише изостанак са посла у случају болести.

- Препоручили смо да се води више рачуна о хигијени и да свако ко се разболи не долази на посао. Проблема са хигијеном мислим да није било ни раније, тако да је у ствари једина мера од које нешто очекујемо та да се болесни или они који осете слабост не појављу-

ју на послу. Пре се то није толерисало, сада се толерише и мислим да људи почињу да се придржавају тога, - напомиње Милисављевић.

Посебно на удару могли би да буду запослени у самопослугама. Како би заштитило својих 9.500 радника руководство "Делта Махија" купило је заштитне маске за све, али их још увек нико не носи јер се, како каже за "Данас" директор тог предузећа **Драган Филиповић**, чекају конкретне одлуке државе.

- Када на Западу неко носи маску то служи као пример осталима. У Србији би од те особе сви побегли мислећи да је болесна, тако да нећемо да почињемо ништа док држава не донесе одлуку, - наглашава Филиповић и додаје да је "Делта Махија" обезбедио и довољне количине воћа и поврћа за све раднике.

Милена Радуловић, маркетинг менаџер "Јабукe" и СОС маркета (у које долазе старији суграђани) каже да су одавно саветовали раднике да држе одстојање од купаца и да их, уколико кашљу, замолe да се одмакну, као и да редовно перу руке.

- Уколико буде довољно вакцина против новог грипа вакцинисаћемо раднике, као што смо то и раније радили у случају обичног грипа. До тада, савети су да узимају што више течности и воде рачуна о хигијени, - каже Радуловић.

Председник Савеза самосталних синдиката Србије **Љубисав Орбовић** каже да се синдикат неће мешати у то шта треба да се ради јер они нису компетентни.

- Било би сулудо да се синдикат уплиће у то и да саветује када постоји Министарство здравља и мислим да је на држави да донесе мере јер је ово, ипак, ствар од великог значаја, - напомиње Орбовић.

"...Нисам још видео бољег момка. Тај ти се никога не плаши, каже ти све у лице. Е, видиш, то је оно што ми се допада, али некако ми се све чини да ће доћи време када човек неће смети да каже оно што му је на уму; е, тада ћу, брате мој, да покупим све своје прње, да кренем у дивљину и да се скрасим у некаквој склепаној брвнари. Још једна ствар о Џефију, ма где се тај нашао, ма колико година имао, тај ће увек да буде лепо расположен, тај ће од сваке ситнице умети да направи велику и лепу ствар."

**Дарма луталице,
Џек Кероак (1922 - 1969)**

„Осветли свој живот“

Јединствен и једноставан развојни програм канадске образовне организације “Научници у школи”, Канађи почели да представљају и у српским школама и институцијама

Јасминка Качаник Хувер је у Београду магистрирала физикалну хемију, а потом је то обавила и на престижном Универзитету Нотр Дам у САД и директор је развојног програма канадске образовне организације “Научници у школи”. У Србији свим средствима настојимо да најмлађе едукујемо о значају, али и лепоти науке, и дуго се мучимо да најмлађој популацији објаснимо значај разумног односа према енергији, па и електричној енергији. Сад смо на тацни добили готова решења.

- “Научници у школи” представља јединствен образовни програм, који у Канади функционише успешно већ 20 година. Суштина програма је у развијању разумевања и љубави ђака према науци и технологији. Тим наших стручњака одлази у школе широм земље и доноси у учионице активности и експерименте, који су у складу са наставним планом и програмом. Сврха је да се тешка научна материја сведе на ниво лак, прихватљив и разумљив за ђаке и уједно представе најновија савремена научна достигнућа. Садржај и програм се може просирити и прилагодити свим узрастима, тако да програм покрива образовање ученика од најнижих до највиших разреда основне и средње школе. Програм је изузетно користан за учитеље, наставнике и професоре јер им помаже у практичном представљању обавезне наставе и доприноси обогаћењу материје. Изузетно је лепо прихваћен у свим школским управама у Канади, како државним, тако и приватним, - каже госпођа Качаник Хувер и додаје:

- Наша жеља за интернационалним проширењем постоји одавно. Имам двојно држављанство и задужена сам за популаризацију и развој српског програма. Сврха ми

је да према програму школа, којима нудимо наша експериментална и активна предавања, прилагодим постојећи програм и експериментални материјал. У складу са интересовањем рад би се проширио, а уједно и помоћ од матичне куће, чије је седиштем у Торонту.

Летос смо у Србији постигли запажене успехе. У Истраживачкој станици “Петница”, у интернационалном кампу науке за студенте из свих крајева света, 9. августа сам одржала предавање на енглеском под називом “Осветли свој живот”. Предавање је била комбинација лекције о светлости и лекције о оптици подигнуто на ниво вишег образовања. Студенти су у активном двочасовном предавању били у прилици да сазнају, прошире и утврде знање о светлости и оптици. Било им је омогућено да кроз експериментални материјал, који сам донела, покажу разумевање и задовоље знатижељу. У Петници смо добили позив за Фестивал науке 2009. године од госпође Ане Јовановић.

У регионалном центру за професионални развој запослених у образовању Чачак заказали смо, у склопу семинара за учитеље, наставнике и професоре, предвиђеног у новембру, предавања која ће се састојати од колажа лекција и биће теоријски и експериментално презентирани. Сврха је да се представи начин на који просветни радници могу боље да подучавају ђаке редовном научном програму као и изборном предмету нижих разреда.

С обзиром да се ради о канадској организацији, имамо и подршку канадске амбасаде у Београду.

Канадски програм “Научници у школи” у партнер је познатих и реномираних светских компанија од којих добија донације и има подршку и помоћ канадске владе. Не-

Мр Јасминка Качаник Хувер:
иновације у едукацији

ки од спонзора и партнера су Тојота, Бајер, Мерк Фрост, Импириал оил, Џонсон и Џонсон, Рисерч ин моушн, Краљевска банка Канаде, Рјопиг, Лили, Енерџајзер, Канадски савет за природне науке и инжењерска истраживања (NSERC), Онтарио пауер џенереишн, Пријатељи Фондације заштите животне средине, Фондација друштвене заједнице Отаве, Клуб оптимистичког развоја Ајакс, Ротари клуб у Гвелф – Велингтону и Канадско друштво за нуклеарну енергију.

У нашим креативним радионицама, које обично трају два часа и 30 минута, ђаци активно учествују, постављају питања, размишљају и доносе закључке. После 19 година рада с ђацима и студентима што у Америци, што у Канади, верујем да је веома важно представити науку једноставно, а познато је да у правилном образовању лежи успех у будућности, - каже Јасминка Качаник Хувер, која у новембру организује две креативне радионице у школама на Сењаку и у Земуну, и једну у склопу Теслијанума.

П. Батинић

SIGURNOST.
POVEDANOST.
EFIKASNOST.

WWW.EMS.RS